

новаційній політиці; забезпеченні оптимального зв'язку фінансово-кредитної, промислової та науково-технологічної політики;

- важливим фундаментом, основним важелем економічного росту є ефективна інвестиційно-інноваційна діяльність, спрямована на реалізацію стратегій економічного росту;
- визначення конкретних шляхів цієї діяльності вимагає створення дієвого економічного механізму, який би відповідав новим вимогам економічного росту;
- одним із важливих напрямків створення такого механізму є пошук нових, більш ефективних економічних (ринкових) форм, мотиваційних механізмів, які б безпосередньо впливали на інноваційний процес.

За своєю сутністю, останнє положення передбачає необхідність розробки економічного механізму активізації інноваційних технологій, як однієї з підсистем створюваного нового ринкового механізму, який би зміг забезпечити сталі темпи економічного розвитку. Тому наступний аналіз проблем буде ґрунтуватися в основному на сформульованих вище концептуальних засадах. Пріоритетним напрямком цієї концепції, як відзначалось, є необхідність усестороннього розвитку та структурного перетворення виробничого потенціалу суспільства, яке повинно відбуватися на нових інноваційних технологіях, оскільки тільки вони можуть сприяти глибокому перетворенню національної економіки України.

Враховуючи цю обставину і посилаючись на стратегію економічної та соціальної політики на перспективу, відображених у документі [1, ст. 5], яка обґрунтовує роль інноваційних технологій в перехідній економіці, поставлено завдання значного прискорення науково-технічної діяльності як вирішальної умови економічного зростання. Це зумовлено тим, що посилюючи та поглиблюючи суспільний поділ праці, науково-технічний прогрес тим самим сприяє кількісному росту та глибокому якісному перетворенню суспільного виробництва, прискорює його реструктуризацію. Поряд з цим процес реструктуризації економіки істотно впливає на характер та темпи розвитку інноваційних процесів. Водночас можливості їх не реалізуються стихійно, а проявляються опосередковано через існуючу систему економічних відносин. В даному випадку мова йде про форми і методи економічного впливу. Тому дослідження взаємозв'язку діалектики інноваційних технологій як основи технічної сторони суспільного виробництва та удосконалення техніко-організаційно та економічних відносин становить значну увагу. На цій основі з'являється можливість повніше розкрити зміст соціально-економічних та організаційно-економічних відносин в перехідному періоді, проаналізувати нові явища, які мають важливі наслідки для подальшого економічного зростання, спрямованості форм та методів економічного механізму господарювання, органічного поєднання сучасних досягнень науково-технічної діяльності з управлінськими інноваціями. Прискорення промислово-інноваційної діяльності виступає як складний та багатоплановий процес. Він передбачає, з одного боку, нагромадження науково-технічного потенціалу, розвиток наукових та технічних знань, з іншого – реалізацію досягнень науки і техніки. Тому в умовах трансформації економіки одним з важливих інструментів її ефе-

ктивності повинна стати наукова та промислово-інноваційна політика, яка встановлює цілі розвитку інноваційних процесів, що відповідають сучасному стану економічного росту, визначає шляхи їх здійснення та повинна забезпечити для цього економічні умови та мотиваційні механізми.

Література

Україна: поступ у XXI ст. Стратегія економічної та соціальної політики на 2000-2004 pp.// Урядовий кур'єр. – 28 січ. – 2000, № 16. – С. 5

УДК 330.101.541

*Доц. О.В. Макарець, канд. екон. наук;
асист. Т.В. Мединська – Львівська КА*

ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Піднімаються сучасні проблеми моделювання функціонування української економіки.

Ключові слова: економічна система, економічне мислення, економічні інтереси, економічна структура, економічна поведінка, моделювання економіки.

Doc. O.V. Makaretc, T.V. Medinska – Commercial Academy of Lviv

The problems of modeling of functioning the Ukrainian economy

In this article we consider the modern problems of modeling of functioning the Ukrainian economy.

Key words: economics system, economic mentality, economic interests, economic structure, economic behavior, economic models

Труднощі становлення нової економічної системи в Україні значною мірою пояснюються спонтанним характером дій з її реформування. У зв'язку з цим підвищується роль економічної теорії як у поясненні реальних економічних процесів, так і у визначенні оптимальних шляхів свідомого формування такої економічної системи, яка здатна забезпечити вихід економіки з глибокої структурної кризи, її стійке економічне зростання та входження у світове господарство.

Проблема полягає в тому, що сама економічна теорія вимагає істотного оновлення. Зокрема, мова йде про подолання догм, що нагромаджувались десятиліттями, проникли у свідомість економістів – науковців та практиків. Адже адміністративно-командна економіка "реального соціалізму" використовувала як теоретичне підґрунтя марксистський підхід у вихолощеному, догматичному варіанті з акцентуванням на затратному аспекті формування вартості, неминучості панування суспільної власності та централізованого планування. Характерним було протиставлення ринкової та планової економіки, розгляд економічного прогресу як результату дії соціально-економічної боротьби між соціальними групами, класами суспільства.

Зокрема, відсутня достовірна інформація з багатьох питань, неможливо дати обґрунтовану оцінку цілому комплексу економічних процесів через

нерозвиненість ринкових відносин у певних сферах. Прикладом останньої є неможливість реальної оцінки вартісного вкладу у створення валового внутрішнього продукту невиробничої сфери: культури, освіти, медичного обслуговування.

Ще одна група проблем, що ускладнює виявлення структурних властивостей української економіки – не сформованість чітких взаємозв'язків між галузями та сферами. Без знання складних реальних взаємозалежностей між ланками економіки неможливо чітко визначити її перспективи та особливості функціонування.

У зв'язку з цим актуальним є володіння новим економічним мисленням. Зокрема, розвиток сучасної економіки – це, перш за все, результат взаємодії не окремих людей, а складних соціально-економічних груп. Їхні інтереси значною мірою є суперечливими, а іноді – і несумісними. Чим сильнішою та більш організованою є група, чим краще усвідомлює свої економічні інтереси та активніше їх проголошує та захищає, тим більший її вплив на рішення урядових структур та хід економічних процесів. В Україні громадянське суспільство тільки формується, тому самовизначення багатьох соціальних груп ще попереду.

В основі економічних інтересів лежать відносини власності. Найбільш сформованими та усвідомленими на сьогодні виглядають інтереси так званих олігархічних груп. Ці групи активно використовують способи економічного та політичного впливу для їх захисту, зокрема, шляхом лобіювання та купівлі-продажу голосів при прийнятті законодавчих актів, що регулюють розподіл власності та економічну діяльність. Разом із тим, поступово йде формування політико-економічних груп підприємців, що представляють малий бізнес, споживачів, профспілкових об'єднань нового типу. В результаті їх вплив на економічні процеси зростатиме.

Завдання економічної науки – виявлення та вивчення реальних економічних інтересів на основі активних соціально-економічних досліджень для визначення шляхів їх оптимізації. Адже високі темпи розвитку в більшості країн досягаються саме шляхом гармонізації економічних зусиль всіх ланок суспільства. Цей підхід є актуальним як у сфері реформування власності, так і вдосконалення стимулювання економічної активності, а також оподаткування.

Вирішення даних проблем потребує посилення зв'язків економічної науки із соціологією та психологією. Гостро актуальним є вивчення соціальних стереотипів українців, серйозне ставлення до національної економічної психології, економічної історії. Адже, без знання особливостей менталітету українців, сприйняття ними запропонованих економістами та органами влади важелів регулювання (прямих та опосередкованих) важко розраховувати на конкретні позитивні результати.

Зокрема, необхідно враховувати, що значна частина українського населення – це вихідці із села (якщо не вони самі, то їхні батьки). Тому значною мірою їхня економічна поведінка знаходиться під впливом "сільського менталітету: консервативності в прийнятті рішень, слідування традиціям та

авторитетам і т.п. Значна частина "маргінального" населення не готова повною мірою до діяльності в ринкових умовах, де необхідна постійна особиста ініціатива, самостійність та відповідальність, неперервне здійснення вибору варіантів економічної поведінки.

Істотно послаблює потенціал реформування економіки тип економічної поведінки, що сформувався внаслідок багаторічного панування адміністративно-командної системи. Його прояви – економічна безграмотність, правовий нігілізм, байдужість, схильність до обману, недобросовісність у праці, неповага до приватної власності. Не секрет, яку руйнівну роль відіграла дискредитація християнських засад суспільного життя.

Поступове повернення до загальноцивілізаційних цінностей, формування сучасних економічних структур сприятиме зміцненню соціальної бази реформ. Хорошим підґрунтям для розвитку підприємництва, малого бізнесу, що є реальною базою посилення економічної активності є такі риси українського характеру як працелюбність, господарність, прагнення до самостійного ведення господарства.

Ефективне моделювання розвитку економіки передбачає ґрунтовний фактичний аналіз, кількісний опис економічних процесів. В цьому плані виникають труднощі, породжені як невизначеним аморфним станом самої економіки, так і перехідним станом економічної макро- та мікростатистики.

УДК 256.719+

Доц. С.О. Козловський, канд. екон. наук;
асист. А.В. Івануса – УкрДЛТУ

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПІДПРИЄМСТВ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ЛІСОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЗА ДОПОМОГОЮ ЦІЛЬОВОГО ПРОГРАМУВАННЯ

Представлена багатокритеріальна математична модель оптимізації виробничих зв'язків підприємств територіального лісопромислового комплексу, розроблена за допомогою цільового програмування.

Doc. S.O. Kozlovsky, A.V. Ivanusa – USUFWT

Optimization of the area forest industrial complex enterprises commercial contacts by goal programming

Multiple criteria mathematic model of area forest industrial complex enterprises commercial contacts optimization is presented. This model worked out using goal programming.

Лісопромисловий комплекс (ЛПК) України як складна еколого-економічна система формується та функціонує під впливом ряду структурних елементів різної природи та вагомості. Серед них одне із центральних місць посідають виробничі зв'язки, які поєднують окремі його елементи у єдине ціле – комплекс. Саме тому одним із ключових аспектів ефективного функціонування та розвитку ЛПК є оптимізація структури виробничих зв'язків із як-